

Lisa Stellansdottir
Miljösamordnare

Lundaförslag: Öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden föreslås besluta

att besvara Lundaförslaget i enlighet med vad som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse, samt

att överlämna prövandet av helvegetarisk norm till kommunstyrelsen inom ramen för kommande revidering av kommunens kostpolicy.

Sammanfattning

Barn- och skolnämnden har mottagit ett Lundaförslag om att öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor. Målsättningen är att kraftigt öka andelen vegetarisk mat som serveras genom följande åtgärder:

- Fortbildning i matens klimat-, miljö- och hälsopåverkan.
- Kurser i vegansk och vegetarisk matlagning.
- Involvera föräldrar mer i arbetet med skolmaten.
- Tävling om vilken skola som når högst andel vegetarisk mat.
- En utvärdering av samtliga åtgärder.
- Kommunfullmäktige röstar om att införa helvegetarisk norm.

Service- och utbildningsnämnden har fått förslaget för yttrande då förslaget berör samtliga nämnders verksamhetsområden och därmed ska besvaras i samverkan enligt rådande riktlinjer.

Den samlade bedömningen är i huvudsak positiv men med viss reservation. Barn- och skolförvaltningen ställer sig tveksam till att utlysa en tävling om mat. Förvaltningen framhåller även att beslutet om helvegetarisk norm bör behandlas inom ramen för kommande revidering av kommunens kostpolicy.

2021-05-25

Diarienummer

BSN 2021/1217

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-05-25
- Protokollsutdrag från servicenämnden, 2021-05-12, § 32, med tillhörande yttrande
- Protokollsutdrag från utbildningsnämnden, 2021-04-28, § 79, med tillhörande yttrande
- Lundaförslag: Öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor, 2020-12-16 (med bilagor)
- Kostpolicy för Lunds kommun, 2014-08-28

Ärendet

Bakgrund

Barn- och skolenämnden har mottagit ett Lundaförslag om att öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor.

Förslagslämnaren föreslår att Lunds kommun ska arbeta för att öka acceptansen för vegetarisk mat genom aktiva åtgärder.

Målsättningen är att kraftigt öka andelen vegetarisk mat som serveras i skolor och förskolor vilket bidrar till målet om att Lunds kommun ska bli en klimatneutral stad till år 2030.

Förslagsställaren föreslår följande insatser:

- Att all personal på Lunds kommunala skolor och förskolor erbjuds fortbildning i matens klimat-, miljö- och hälsopåverkan.
- Att all kökspersonal och hemkunskapslärare på kommunala skolor och förskolor erbjuds kurser i vegansk och vegetarisk matlagning.
- Att Måltidsservice och skolor rekommenderas involvera föräldrar mer i arbetet med skolmaten, exempelvis genom att dela bilder på maten på sociala medier.
- Att kommunen utlyser en tävling om vilken skola som når högst andel vegetarisk mat bland all mat som äts en viss period.
- Att en utvärdering bland elever, föräldrar och personal görs ett halvår efter genomförandet av dessa åtgärder. Denna ska dels ta reda på hur nöjda grupperna är med skolmaten, dels hur de skulle reagera på införandet av en helvegetarisk norm.
- Att fullmäktige efter rapporteringen av denna utvärdering röstar om att införa helvegetarisk norm på alla eller vissa av de kommunala skolorna och förskolorna.

Servicenämnden och utbildningsnämnden har fått förslaget för yttrande då förslaget berör samtliga nämnders verksamhetsområden och därmed ska besvaras i samverkan enligt kommunens rådande riktlinjer för hantering av Lundaförslag.

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden ställer sig positiv till delar av förslaget och arbetar i dagsläget löpande för att öka andelen vegetarisk mat. Ett införande

2021-05-25

Diarienummer

BSN 2021/1217

av en helvegetarisk norm är dock ett beslut som bör inkludera fler aspekter utöver klimatpåverkan. Nämnden poängterar även att insatser som genomförs måste följa kommunens styrdokument för måltider. Ett eventuellt beslut om helvegetarisk norm bör därför behandlas vid kommande revidering av Lunds kommuns kostpolicy.

Servicenämnden avser att se över och förbättra kommunikationen och porträtteringen av vegetariska rätter som ett sätt att öka acceptansen för vegetarisk mat, och kommer även att fortsätta med de kontinuerliga kompetensutvecklingsinsatser som i nuläget genomförs för måltidspersonal. Nämnden är positiv till att fungera som resurs vid fortbildning inom området för övriga medarbetare inom kommunens organisation. Servicenämnden ser dock en viss problematik i förslaget om att utlysa en tävling kring mat då tävlandet kan äventyra måltidens syfte.

Utbildningsnämndens yttrande

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till förslaget att främja en ökad acceptans för vegetarisk mat bland skolelever i Lunds kommun.

Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska miljöperspektivet i undervisningen ge eleverna insikter så att de dels själva kan medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Eftersom kostens klimat- och miljöpåverkan är av betydande karaktär ser utbildningsnämnden liksom förslagsställaren vikten av att skolorna tar sitt ansvar. Detta kan och bör utbildningsnämnden göra inom ramen för läroplansuppdraget och nämnden kommer därför fortsatt att erbjuda lärare stöd och fortbildning i frågor kopplade till ekologisk hållbar utveckling.

Svar till förslagsställaren

Barn- och skolförvaltningens svar till förslagsställaren är en samlad bedömning där hänsyn bland annat tagits till ovanstående nämnders yttranden.

Matens klimat-, miljö- och hälsopåverkan i pedagogiken

Lärande för hållbar utveckling är en central del i det pedagogiska arbetet. Då matens påverkan på klimat, miljö och hälsa är omfattande är det av stor vikt att dessa perspektiv är inkluderade i undervisningen för att barn och elever ska få fullgoda kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling samt en förståelse för den egna livsstilens betydelse för miljö, hälsa och samhälle.

Idag används maten kontinuerligt som ett verktyg inom pedagogiken men trots detta finns det utrymme att vidareutveckla personalens

2021-05-25

Diarienummer

BSN 2021/1217

kunskaper inom området. Att erbjuda medarbetare fortbildning om matens roll i en hållbar samhällsutveckling ligger väl i linje med kommunens fokusområden och miljömål, och barn- och skolförvaltningen ser därför positivt på förslaget. Däremot finns begränsningar i möjligheten att kompetensutveckla *all* personal inom området. Förvaltningen bedömer behovet av fortbildning utifrån ett helhetsperspektiv och i relation till andra aspekter av hållbar utveckling samt med grund i läroplansuppdraget.

Kurser i vegansk och vegetarisk tillagning

Barn- och skolförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att erbjuda kökspersonal och hemkunskapslärare kurser i vegetarisk och vegansk tillagning. Serviceförvaltningen har ett uppdrag att stötta och serva förvaltningar och bolag inom den kommunala organisationen och genom Måltidsservice tillagas och serveras måltider till ett stort antal verksamheter. Serviceförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetenshöjande insatser och avser att fortsätta med detta. Lunds kommun har dock inte en samlad måltidsorganisation och utöver Måltidsservice finns även ett flertal kök i barn- och skolnämndens regi samt ett kök under utbildningsnämnden. Som framkommer i servicenämndens yttrande finns goda möjligheter för samarbete mellan förvaltningarna och barn- och skolförvaltningen, så väl som utbildningsnämnden, avser att se över och arbeta vidare med möjligheten att nyttja Måltidsservice som en resurs för kompetensutveckling.

Involvera föräldrar i arbetet med skolmaten

Servicenämnden avser att arbeta vidare med och förbättra verksamhetens kommunikation samt porträtteringen av vegetarisk mat. Barn- och skolförvaltningen tar också till sig av förslaget och kommer att uppmuntra alla miljöombud att inkludera detta perspektiv i den kommunikation som når vårdnadshavare.

Utlysa måltidstävlingar i andel vegetarisk mat

I linje med servicenämndens yttrande ser barn- och skolförvaltningen en problematik i att tävla om mat. Maten spelar en central roll för barn och elevers möjligheter att tillgodose sig den omsorg och utbildning som bedrivs under dagen. Dessutom är maten en viktigt bidragande faktor till en god folkhälsa. Att tävla kring mat och måltider medför en risk för att detta äventyras. Barn- och skolförvaltningen avser därför att inte utlysa en tävling.

Utvärdering

Då aktiviteter kopplade till Lundaförslaget genomförs löpande finns inte möjlighet till utvärdering ett halvår efter genomförandet.

2021-05-25

Diarienummer

BSN 2021/1217

Däremot förespråkar barn- och skolförvaltningen kontinuerlig utvärdering och kontakt mellan kökspersonal och exempelvis matråd eller andra former av inflytandeforum i verksamheterna så som demokratiråd, miljö- och klimatråd, elevråd eller liknande.

Helvegetarisk norm

Lundaförslaget innehåller även ett förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en helvegetarisk norm på alla eller ett antal utvalda kommunala skolor och förskolor.

Barn- och skolförvaltningen, liksom servicenämnden, menar att ett sådant beslut bör behandlas inom ramen för kommande revidering av kommunens kostpolicy samt att barn och unga ska erbjudas möjlighet att delta i denna process. Förvaltningen föreslår därför att förslaget i denna del överlämnas för prövning till kommunstyrelsen.

Beredning

Ärendet har beretts inom skolkontoret. Servicenämnden och utbildningsnämnden har fått förslaget för yttrande då det berör samtliga nämnders verksamhetsområden och därmed ska besvaras i samverkan enligt rådande riktlinjer för hantering av Lundaförslag.

Barnets bästa

Ärendet berör barn då förslaget avser insatser för att kraftigt öka andelen vegetarisk mat samt införandet av en helvegetarisk norm i verksamheter där matgästerna i huvudsak är barn. Skolmaten utgör en viktig del i en trygg skolgång samt en viktig del i skapandet av goda matvanor för resten av livet. En klimatsmart kost är även en viktig pusselbit för att skapa en hållbar framtid.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linda Abrahamsson
Kvalitet- och myndighetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Förslagsställaren
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Servicenämnden
Utbildningsnämnden